

3 Starvsfólk í parttíðar størvum

Kanningar vísa, at nógv fólk arbeiða niðursetta tíð. Hetta er eisini galdandi fyri limirnar í Starvsmannafelagnum. Serliga er tað ein stórir partur av kvinnum, sum arbeiðir niðursetta tíð, tó at fimta hvør kvinna, sum arbeiðir niðursetta tíð, kundi hugsað sær at arbeiðt meira.

Støðan hevur fíggarligar avleiðingar fyri starvsfólkini í niðursettari tíð og fyri familjur teirra og ávirkar pensjónsuppsparingina.

Stóra talið av kvinnum í niðursettari tíð er sostatt eitt av størstu

Flokkarnir halda:

Tjóðveldi:

Útgangsstøðið eigur altíð at vera, at fólk arbeiða fulla tíð, men hava góðar møguleikar fyri at arbeiða niðursetta tíð, um tey sjálv ynskja tað.

Framsókn:

Eins og í spurninginum um arbeiðsvikuna, eigur at verða hugt at, um summi starvsøki eru so mikið tung, at arbeiðsvikan er styttri enn tann annars galdandi.

Sambandsflokkurin:

... tað er ein rættur hjá hvørjum einstøkum at fáa møguleikar at arbeiða fulla tíð ella sleppa upp (aftur) í fulla tíð, um tey vilja tað.

Javnaðarflokkurin:

Í Javnaðarflokkinum vilja vit gera okkara til at tryggja, at starvsfólk, sum vilja upp í tíð, skulu fáa møguleika fyri tí.

Lesið øll svarini í fullum líki á www.starvsmannafelag.fo

Starvsmannafelagið heldur:

At starvsfólk, sum vilja tað, eiga at fáa møguleika at arbeiða fulla tíð ella at fara upp í tíð

Tekur flokkur tykkara undir við hesum?			
Flokkur	Ja	Lutvíst	Nei
 Sambandsflokkurin	✓		
 Javnaðarflokkurin	✓		
 Sjálvstýri		✓	
 Tjóðveldi	✓		
 Framsókn		✓	
 Miðflokkurin		✓	
 Framtíkið	✓		
 Fólkaflokkurin hevur ikki svarað			

Niðursett tíð – niðursett lívsinntøka

Nýggjastu tøluni frá Hagstovuni vísa, at í 2013 arbeiddu 9.800 færoyingar niðursetta tíð. Hetta svarar til 36% av teimum, sum arbeiða. Serliga eru tað kvinnurnar, sum arbeiða niðursetta tíð. 7.006 kvinnur arbeiddu niðursetta tíð, og svarar hetta til 57% av teimum kvinnunum, sum arbeiða.

Taka vit teir 974 limirnar hjá Starvsmannafelagnum, sum í 2017 arbeiddu hjá tí almenna, so líkjast tøluni. 307 fólk arbeiddu niðursetta tíð, sum svarar til 31,5% av samlaða talinum, harav 90% av teimum 307 eru kvinnur. Samanumtikið arbeiddu 43% av kvinnunum niðursetta tíð. Bankarnir, Javnstøðunevndin og búskaparfrøðingar bæði í Føroyum og uttanlands eru samd um avleiðingarnar av hesum. Lívsinntøkan hjá teimum, sum arbeiða parttíð, minkar.

Ein búskaparfrøðingur vísti longu í 2012 á, at serliga í einum so dýrum samfelagi sum Føroyum verður tað torført hjá einum

persóni, ið arbeiðir niðursetta tíð, at klára seg uttan hjálp frá einum maka. Hetta kemur serliga til sjóndar í búskaparligu javnvágini millum kynini, har Javnstøðunevndin vísir á, at parttíðararbeiði er partur av orsökini til, at í ellisárunum er stórir fíggarligur munur millum kynini. Mannfólkini eiga meira og liva samstundis styttri. Sammetir ein við donsk tøl, so missa fólk í umsorganarvinnuni 2,3 milliúnir í løn, um tey arbeiða 30 tímar heldur enn 37 tímar alt lívið, og 300.000 krónur í pensjón.

Velja fólk sjálvi at fara niður í tíð ella at arbeiða parttíð, so eiga tey sjálvandi at sleppa tað, tá ið tað ber til. Hetta verður tó til ein trupulleika, um fólk arbeiða parttíð móti sínum vilja. Manntal vísti í 2011, at fimta hvør kvinna, sum arbeiðir niðursetta tíð, vil arbeiða meira. Sammeta vit við tøluni frá 2013, so svarar hetta til, at 1.401 kvinna arbeiðir niðursetta tíð móti sínum vilja. Hetta eigur at kunna loysast við at geva teimum rætt til at fara upp í tíð, serliga nú arbeiðsloysið er so lítið.

Vóru tað einamest tey vælløntu, sum arbeiddu niðursetta tíð, so kundi ein kanska sagt, at hetta ikki hevur so stórar avleiðingar. Sambært kanningini hjá Starvsmannafelagnum í 2017, so er hetta tó ikki so. Tað eru teir limir felagsins hjá tí almenna, sum vinna minst pening, ið arbeiða mest niðursetta tíð.

Í lønarbólki 1 hjá Starvsmannafelagnum, ið vinnur millum 19.000 og 23.000 krónur um mánaðin, eru tað góð 60%, sum arbeiða niðursetta tíð, og í lønarbólki 2 eru tað 45%. Miðaltalið var annars 31,5%. Sostatt eru tað tey, sum vinna minst pening, ið arbeiða niðursetta tíð. Fólk eiga at hava møguleikan at klára seg sjálvi við at arbeiða fulla tíð, um tey vilja tað.

Arbeiðspláss eiga at virka fyri hesum endamáli og taka neyðug stig, sum gera tað møguligt, uttan at tað hevur við sær aðrar neiligar avleiðingar fyri arbeiðsmarknaðin.

